

Praktyki i staże

Młode osoby tuż po zdaniu matury często zastanawiają się co dalej? Jest to okres podejmowania wielu decyzji, które zaważą na ich przyszłości. Powoli wkraczają w „świat dorosłych”, związany z pierwszym kontaktem z rynkiem pracy, a często ich wiedza na ten temat jest niewystarczająca by szybko zaadaptować się do zmian powiązanych z tym etapem ich życia. Większość maturzystów wybiera dalszą edukację, czyli studia. Są przekonani, że dyplom ukończenia uczelni wyższej zwiększy ich szansę na znalezienie dobrej i satysfakcjonującej pracy. Jednak sama edukacja nie zapewni pracy, często potrzebne jest również minimalne doświadczenie, które można nabyć w trakcie praktyk lub staży.

Praca wakacyjna, wolontariat, praktyki wszystko to pozwala młodemu człowiekowi poznać wymagania stawiane pracownikom przez pracodawcę. Daje to możliwość skonfrontowania wiedzy i umiejętności z obowiązkami związanymi z danym zawodem. Takie doświadczenie nie tylko umożliwi sprawdzenie, czy ja nadaje się do danej pracy, ale również czy dany zawód spełnia moje oczekiwania.

Praktyki

W trakcie roku akademickiego oprócz wykładów i innych zajęć związanych ze studiami młody człowiek powinien podejmować też inne zadania, dające mu możliwość nabycia doświadczenia w jego przyszłym zawodzie. Większość uczelni przewiduje w programach nauczania praktyki pedagogiczne lub zawodowe. Organizacją praktyk zajmują się przedstawiciele dziekanatów poszczególnych wydziałów, a ich program jest ściśle związany z charakterystyką kierunku studiów i zapisany w regulaminie studiów oraz standardach kształcenia na danym kierunku. Praktyki pedagogiczne są obowiązkowe na specjalizacjach, które umożliwiają dalszą pracę w systemie oświaty. Organizowane są w różnych typach szkół i placówek oświatowych, a obowiązkowo w tych, do pracy w których absolwent studiów uzyskuje kwalifikacje. Praktyki zawodowe dla studentów kierunków, na których nie występuje specjalizacja nauczycielska wyglądają trochę inaczej. Praktykant zapoznając się ze środowiskiem pracy jednocześnie ma możliwość wykorzystania swojej wiedzy w praktyce. Zadania powierzone praktykantom, często dotyczą realizacji różnych projektów. Zwłaszcza dla studentów kierunków związanych z ekonomią, informatyką,

czy zarządzaniem. Decyzję dotyczącą wyboru miejsca praktyk podejmuje student. Oprócz instytucji i firm, które podpisały umowy z uczelnią możliwe jest odbywanie praktyk w innych firmach, jednak w tym przypadku student jest zobowiązany do samodzielnego załatwienia wszelkich formalności. Należy pamiętać, że praktyki są zawsze bezpłatne.

Staż

Praktyki są jedną z podstawowych form nabywania doświadczenia zawodowego, która jest dostępna dla wszystkich. Kolejną możliwością zdobycia doświadczenia zawodowego jest staż. Jest możliwość z korzystania dwóch form staży. Pierwsza - jest oferowane przez firmy prywatne, które są nastawione na rozwój i utrwalenie swojej pozycji na rynku. Drugą formą są staże absolwenckie oferowane przez powiatowe urzędy pracy. Obie formy mają wiele wspólnego, różnią je jednak choćby źródła finansowania, czy zakres osób, do których są adresowane. Staże w prywatnych firmach odbywają się bez skierowania z państwowej instytucji (urząd pracy) oraz stanowią interesującą propozycję dla osób uczących się, zwłaszcza studentów. Często określone są konkretne granice wiekowe, najczęściej do 26 roku życia, ale czasem nawet i do 30 lat. Można je porównać z praktykami jakie odbywają adepci niektórych zawodów, jak lekarze czy pedagodzy. Z punktu widzenia studenta chodzi bowiem o to, by prócz teoretycznej szkolnej wiedzy, nauczył się także swojej przyszłej profesji w praktyce, poznał zasady funkcjonowania firm, wdrożył się do pracy w organizacji. Bardzo ważnym czynnikiem jest także możliwość zdobycia doświadczenia zawodowego tak przydatnego w konstruowaniu CV w przyszłości. Zazwyczaj studenci przyjmowani są na okres od jednego do trzech miesięcy, często w dogodnym dla nich okresie wakacji, tak by nie musieli godzić pracy z nauką. Dzięki temu pracodawca ma możliwość wypełnienia braków kadrowych związanych z okresem letnim. Niewątpliwie jest to wyjątkowa szansa stworzona dla młodego człowieka. Zaangażowanie i dobra wola z jego strony pozwolą mu sprawdzić się, nabyć praktyczne umiejętności, stopniowo wdrażać się do zawodu, zdobyć doświadczenie, a czasem nawet zarobić. Rola stażysty w firmie zależy oczywiście wyłącznie od woli stron zawierających umowę o staż oraz branży w jakiej działa firma. Zazwyczaj jednak są to wszelkiego rodzaju prace pomocnicze. Wśród głównych zadań znajduje się zbieranie danych, przygotowywanie projektów, załatwianie spraw bieżących, wykonywanie telefonów, archiwizacja. Pracodawca ma

możliwość obserwowania potencjalnego pracownika przez miesiąc lub dłużej, poznając tym samym jego umiejętności, zaangażowanie, osobowość. Decydując się zatem na zatrudnienie nowej osoby w przyszłości nie przyjmuje do pracy autora najlepszego listu motywacyjnego czy CV, lecz człowieka bezpośrednio sprawdzonego w warunkach bardziej wiarygodnych, niż poszczególne, nawet najbardziej profesjonalne etapy rekrutacyjne. Warto też zauważyć, że zatrudniając stażystę pracodawca zyskuje pracownika, który po tygodniu pracy nie będzie rozczarowany zakresem powierzonych mu obowiązków czy atmosferą panującą w firmie. Decydując się bowiem na pozostanie, stażysta doskonale zna realia, w jakich przyjdzie mu funkcjonować, jest wdrożony w swoje obowiązki, wie jakie obowiązują procedury. Pracodawca zdaje sobie sprawę, że osoba bez żadnego doświadczenia zawodowego będzie wymagała wsparcia, dlatego zazwyczaj ustanawia opiekuna odpowiedzialnego za wszelkie działania stażysty, kierującego jego działaniami i gotowego do ewentualnej pomocy. W zakresie wynagrodzenia przedsiębiorca ma w zasadzie pełną swobodę. Staż bowiem może odbywać się zarówno nieodpłatnie, jak i odpłatnie w wysokości umówionej przez strony. Kwestia ta także musi być uregulowana w umowie.

Przy wyborze firmy nie powinno się kierować tym czy jest to wielka korporacja, czy też mniejsza firma. Należy pamiętać, że to właśnie małe i średnie przedsiębiorstwa tworzą najwięcej miejsc pracy, zatem większość osób, które nie zamierzają prowadzić własnej działalności gospodarczej, właśnie w nich wcześniej czy później znajdzie zatrudnienie. Pracodawcy poszukując stażystów, często nawiązują współpracę z uczelnią. Te ostatnie zazwyczaj bardzo chętnie przyjmują wszelkie inicjatywy tego typu, przejmując jednocześnie na siebie obowiązki związane z naborem chętnych i ich wstępną selekcją. Ogłoszenia o naborze pojawiają się często na tablicach informacyjnych Akademickich Biur Karier lub na stronach internetowych poszczególnych wydziałów, których studentami pracodawca jest szczególnie zainteresowany. Oprócz uczelni pracodawcy często umieszczają ogłoszenia w prasie, czy na portalach oferujących ogłoszenia z ofertami pracy. Szukając informacji o możliwościach odbycia stażu powinno się też zwrócić uwagę na ogłaszane przez firmy konkursy, w których nagrodą często są właśnie staże, w trakcie których student ma również możliwość porównania swoich możliwości z innymi młodymi ludźmi oraz sprawdzenia się w rywalizacji, co często będzie miało miejsce w przyszłości, gdy będzie szukać pracy. Istotne jest wykorzystywanie przez

niektóre organizacje dokumentów aplikacyjnych zdobytych dzięki tym konkursom w przyszłych procesach rekrutacyjnych. Część firm korzysta ze zdobytych w ten sposób CV i listów motywacyjnych, gdy poszukuje nowych pracowników. Udział w konkursie o staż, bądź praktyki jest więc szansą na znalezienie pracy.

Staż absolwencki

Oprócz staży organizowanych przez prywatne firmy, możliwe jest również skorzystanie ze staży oferowanych przez powiatowe urzędy pracy. Są one skierowane wyłącznie dla absolwentów oraz studentów studiów niestacjonarnych, zarejestrowanych jako bezrobotni we właściwym dla miejsca zameldowania urzędzie pracy. Staż absolwencki jest to nabywanie umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez realizację powierzonych zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Może trwać przez okres nie przekraczający 12 miesięcy, jednak nie krócej niż 3 miesiące. Przez ten okres bezrobotnemu przysługuje stypendium w wysokości 140 % zasiłku dla bezrobotnych (791 zł. – stan na 15.07.2009 r.), które wypłaca urząd pracy ze środków Funduszu Pracy. Staż absolwencki przeznaczony jest dla bezrobotnych w wieku do 25 roku życia oraz bezrobotnych do 27 roku życia, którzy posiadają status bezrobotnego absolwenta. Status bezrobotnego absolwenta wygasa z upływem 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły lub nauki. Jeżeli więc osoba, która ukończyła szkołę rejestruje się w urzędzie pracy dopiero po 5 miesiącach od dnia ukończenia tej szkoły, będzie posiadać status absolwenta jeszcze tylko przez okres 7 miesięcy. Staż odbywa się na podstawie umowy zawartej przez starostę z pracodawcą, według programu określonego w umowie. Przy ustalaniu programu stażu uwzględnia się predyspozycje psychofizyczne i zdrowotne, poziom wykształcenia oraz dotychczasowe kwalifikacje zawodowe bezrobotnego. Młody stażysta zobowiązany jest do przestrzegania ustalonego przez pracodawcę czasu pracy, sumiennego i starannego wykonywania zadań objętych programem stażu, przestrzegania przepisów i zasad obowiązujących w przedsiębiorstwie. Jednym z obowiązków jest również sporządzenie sprawozdania z przebiegu stażu, w którym należy podać informacje o wykonywanych zadaniach oraz uzyskanych kwalifikacjach lub umiejętnościach. Nadzór nad odbywaniem stażu bezrobotnego sprawuje urząd pracy. Pracodawca po zakończeniu realizacji programu, wydaje opinię zawierającą informacje o zadaniach realizowanych przez bezrobotnego oraz kwalifikacjach lub

umiejętnościach zawodowych pozyskanych w trakcie stażu. Po zakończeniu stażu bezrobotny otrzymuje zaświadczenie. Za każde 30 dni stażu przysługują dwa dni urlopu. Za dni wolne stażysta również otrzymuje stypendium. Osoba bezrobotna, która z własnej winy nie ukończy stażu jest zobowiązana do zwrotu kosztów poniesionych przez urząd pracy oraz zostaje pozbawiony statusu osoby bezrobotnej na okres 120 dni, w przypadku pierwszego przerwania stażu, 180 dni jeśli jest to drugi raz i 270 dni w przypadku kolejnego.

Współcześnie pracodawcy często oferują praktyki i staże, w trakcie których młodzi ludzie są traktowani jak pozostali pracownicy, a czasy parzenia herbaty i kserowania już minęły. Odpowiedzialne zadania stawiane studentom i absolwentom pozwalają im się wykazać i nabyć niezbędne doświadczenie. Właśnie dlatego należy jak najlepiej wykorzystać czas studiów i nie ograniczać się wyłącznie do nauki, a najlepszą formą aktywności będą właśnie praktyki lub bardziej odpowiedzialne staże.

Opracowanie:

Paulina Pluchcińska

Źródła:

1. Zarządzenia Rektora nr 2 z dnia 2007-10-08 w sprawie: zawodowych praktyk studenckich studentów Uniwersytetu Łódzkiego.
<http://www.unistudent.pl/index.php/strefa/uchwala,szczegoly,11>
– dostępna 6.04.2009 r.
2. Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2005 r. Nr 164, poz.1365)
3. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U Nr 69 z 2008 r., poz. 415)
4. <http://www.praca.egospodarka.pl> – dostępna 6.04.2009 r.